

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Pavalatii Alexandru în numele succesorului părții vătămate, Melnic Maxim, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 octombrie 2019 și sentinței Judecătoriei Edineț sediul Ocnîța din 10 iunie 2019, în cauza penală în privința lui

Cunițchi Nichita Xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.03.2019 - 10.06.2019;

Instanță de apel: 08.07.2019 - 23.10.2019;

Instanță de recurs: 14.01.2020 - 13.05.2020.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț sediul Ocnîța din 10 iunie 2019, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală*, Cunițchii Nichita a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 2 ani.

Potrivit art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 ani.

Se încasează de la Cunițchii Nichita în beneficiul lui Melnic Maxim prejudiciul moral în mărime de 10 000 lei, în rest acțiunea civilă se respinge ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, la data de 10.11.2018 în jurul orelor 10:00 cet. Cunițchii Nichita, a.n. 1998, locuitor al xxx, dispunând de permis de conducere de categoria „B”, conducând automobilul de model Škoda Octavia, cu n/î xxx, pe traseul local din marginea s. Vălcineț, în direcția spre s. Vălcineț, dinspre or. Otaci încălcând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 și anume: ignorând prevederile pct.45 alin.(1) și (2) al Regulamentului, potrivit căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de

viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, nu s-a isprăvit cu conducerea în siguranță a vehiculului și a tamponat frontal motoreta ce se deplasa în direcția opusă, de model Viper TXM 50QT B, cu nr./î xxx, condusă de către cet. Belinschi Alexei, a.n. 1946, locuitor al xxx, care în urma vătămărilor corporale primite a decedat pe loc.

Prima instanță analizând și apreciind probele, a ajuns la concluzia, că prin acțiunile sale intenționate Cunițchii Nichita a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.264 alin.(3) lit. b) Cod Penal al Republicii Moldova - încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

3. Avocatul Pavalatii Alexandru în numele succesorului părții vătămate Melnic Maxim a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie excluse dispozițiile art.90 Cod penal aplicate în privința inculpatului Cunițchii Nichita, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen maxim și cu admiterea integrală a acțiunii civile înaintate.

În motivarea apelului a indicat că, instanța de judecată urma să-și argumenteze soluția, bazându-se pe materialele cauzei și datele despre persoana vinovatului, indicând în mod obligatoriu motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, cerințe ce nu au fost respectate de instanța de fond.

De asemenea, a menționat că nu pot fi reținute ca argumente întemeiate ale instanței, că paguba a fost recuperată de inculpat, fapt care nu corespunde realității. Prejudiciul material nu a fost recuperat, prejudiciul moral a fost achitat în două etape a câte 20.000 lei și dispus de către instanță încasarea a încă zece mii lei. Au transferat 9 500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Consideră că, acest comportament nu demonstrează în nici un fel căința activă și dorința de a recupera prejudiciul material sau moral, transferul banilor a fost efectuat formal pentru a solicita suspendarea pedepsei privative de libertate.

Nu poate fi reținut nici argumentul instanței de aplicare a art.90 Cod penal, prezența ambilor părinți la toate ședințele de judecată, or, aceasta nu are nici o importanță la suspendarea executării pedepsei.

A constatat lipsa unei motivări plauzibile a temeiurilor de fapt ce ar determina aplicabilitatea cazului din speță a dispozițiilor art.90 Cod penal, recunoașterea vinovăției cu judecarea cauzei într-o procedură simplificată și căință sinceră, constituind împrejurări în temeiul cărora inculpatul a beneficiat deja de reducerea limitelor de pedeapsă, ce nu mai pot fi apreciate drept circumstanțe atenuante a cauzei, care ar determina suspendarea executării pedepsei închisorii, or, în caz contrar acestora li se va da o apreciere dublă.

A remarcat că, în cazul infracțiunilor săvârșite din imprudență, aprecierea conduitei persoanei vinovate depinde de atitudinea sa față de fapta comisă, față de victimă, față de partea vătămată ori de succesorii lor legali, de compasiunea ce o manifestă în privința ultimilor, cărora, deși nu intenționat, însă li s-au produs daune

materiale și în special, morale, care, după caz, nu mai pot fi recuperate.

La fel, a evidențiat faptul că inculpatul a avut doar două discuții cu rudele părții vătămate una în scurt timp după producerea accidentului și a doua cu succesorul părții vătămate, unde de către ultimul nu a fost sesizată o căință activă din partea inculpatului.

A notat că, instanța nu a ținut cont în deplină măsură, de dispozițiile art.61 Cod penal ce dezvăluie scopul pedepsei penale, cum ar fi: restabilirea echității sociale prin crearea la succesorul părții vătămate a încrederii, că drepturile și garanțiile ocrotite de legea penală, i-au fost respectate și asigurate într-un proces penal contradictoriu, sub aspectul protecției acordate de către organele statale, ce au dispus condamnarea făptuitorului pentru acțiunile ilegale cu acordarea satisfacției morale de la faptul, că acțiunile ilicite a făptuitorului nu au fost tolerate într-o societate democratică, numindu-i inculpatului o pedeapsă neproportională în raport cu gravitatea faptei comise și urmările survenite, nu a fost urmărită în acest sens educarea lui și prevenirea continuării activității criminale.

A expus și comportamentul manifestat de inculpat, care nu a recuperat prejudiciul material și parțial cel moral, iar ca urmare nu i-a acordat satisfacție morală succesorului victimei, împrejurări ce prin sine determină efectul preventiv serios al pedepsei închisorii ce urma a fi stabilită, constituind o garanție de restabilire a echității sociale și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituție și alte legi, sunt apărate, violarea lor fiind contracarată și pedepsită.

A relevat că, concluzia instanței de fond de a nu pune în executare pedeapsa stabilită, este una pripită și neargumentată, neținând-se cont de gravitatea infracțiunii comise și consecințele survenite. Or, fapta comisă de inculpat, prezintă un pericol sporit pentru societate, având în vedere frecvența ridicată a infracțiunilor similare care atentează la securitatea participanților la traficul rutier. Respectiv, în asemenea situații pentru a fi atins scopul legii penale, urmează a se interveni mai prompt, cu aplicarea unor pedepse reale cu executare, pentru ca inculpatul, precum și alte persoane să-și facă concluziile de rigoare, pentru a nu fi admise pe viitor săvârșirea unor astfel de infracțiuni.

A relatat, referitor la acțiunea civilă că este regretabil faptul că inculpatul nu recunoaște prejudiciul material, or, acesta nu este unul exagerat, însă instanța a preluat poziția inculpatului și a respins încasarea acestui prejudiciu.

Totodată respingerea cheltuielilor de asistență juridică de către instanță este neîntemeiată, pe de altă parte pârținitoare luând în considerație limitarea la suma achitată de inculpat. Sumele indicate sunt în corespundere cu recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților aprobat prin decizia nr.2 din 30.03.2012 CUA, plus la aceasta avocatul a prezentat raport de activitate pe caz și în cazul reducerii sumei de către instanță, urma să fie indicat care acțiune din acel raport nu a fost efectuată și urmează a fi exclusă. La caz o astfel de motivare lipsește, ce încă o dată ne dovedește netemeinicia soluției adoptate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 octombrie 2019, apelul a fost admis parțial, cu casarea sentinței în latura civilă și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus încasarea de la Cunițchi Nichita în folosul succesorului părții vătămate Melnic Maxim prejudiciul moral în sumă de 30 000 lei.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, prezenta cauză a

fost judecată de către instanța de fond în temeiul art.364¹ Cod procedură penală, în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate de către inculpat în corespundere cu alin.(3) a normei vizate prin cererea depusă până la începerea cercetării judecătorești, potrivit căreia el a recunoscut în totalitate fapta indicată în rechizitoriu.

Atât la faza urmăririi penale, cât și în instanța de fond și cea de apel inculpatul Cunițchi Nichita a recunoscut fapta săvârșită, depunând sub jurământ declarații consecvente referitor la cele comise, acestea coroborând întru tot cu restul probelor administrate pe caz.

Instanța de apel a conchis că, probele verbale, coroborează întru tot cu cele material-scrise administrate pe caz, cărora instanța de fond le-a dat o apreciere obiectivă în corespundere cu prevederile art. art.100-101 Cod de procedură penală, detaliat expunându-le în conținutul sentinței de condamnare, fapt pentru care expunerea lor repetată rămâne a fi inutilă, cu atât mai mult, că dezacordul exprimat cu soluția instanței de fond se referă la pedeapsa aplicată.

Totodată, a evidențiat că starea de fapt reținută și de drept apreciată, coroborează cu probele administrate și examinate în ședința de judecată, prima instanță just încadrând acțiunile inculpatului în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod Penal al Republicii Moldova - încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

Cu privire la pedeapsa aplicată în privința lui Cunițchi Nichita, instanța de apel o consideră echitabilă faptei comise și în strictă corespundere atât cu normele penale, cât și cele procesual penale, astfel, nu pot fi admise argumentele apelantului privind necesitatea aplicării unei pedepse sub formă de închisoare cu executarea reală a pedepsei.

Instanța de apel a menționat că instanța de fond corect a concluzionat că în baza art.364¹ Cod penal, luând în considerație circumstanțele cauzei penale, faptul că, inculpatul la locul de trai este caracterizat pozitiv, nu este la evidența nici a medicului psihiatru și nici a medicului narcolog, s-a căit sincer și îi pare rău de cele comise, a recuperat prejudiciul material succesoriului victimei, astfel instanța de judecată corect a aplicat pedeapsa penală în temeiul art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani cu aplicarea sancțiunii complementare - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

A reiterat prevederile art.90 alin.(1) Cod penal și a indicat că instanța de fond a dispus neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Reieșind din norma penală și procedura de examinare a cauzei, avocatul succesoriului părții vătămate a solicitat aplicarea unei pedepse cu închisoare fără aplicarea art.90 Cod penal. Din conținutul normei penale, este clar faptul, că legislatorul a prevăzut pentru infracțiunea în cauză trei categorii de pedepse, din care pedeapsa închisorii este una dintre cele mai aspre.

Raportând circumstanțele date la materialele cauzei, instanța de apel a ajuns la concluzia, că argumentele apărătorului succesoriului părții vătămate sunt

neîntemeiate, iar soluția instanței de fond privind determinarea categoriei pedepsei și termenului pedepsei este echitabilă atât persoanei inculpatului, cât și circumstanțelor de fapt și de drept.

Nu poate fi reținut drept temei de aplicare a unei pedepse sub formă de închisoare fără suspendarea executării pedepsei faptul, că prejudiciul n-a fost recuperat integral. În acest sens, instanța de apel a menționat despre comportamentul inculpatului, care pe parcursul examinării cauzei a întreprins toate acțiunile de recuperare a daunei materiale solicitate de succesorul victimei, chiar și în lipsa unor probe ce ar confirma această sumă. În urma examinării cauzei penale, inculpatul Cunițchi Nichita a expus unele păreri contradictorii în privința sumelor achitate, însă până în final acesta a expus cert părerea privind stingerea totală a daunei materiale, iar referitor la prejudiciul moral instanța de apel nu a putut aprecia drept o circumstanță agravantă acțiunile de neachitare, deoarece suma dată urmează a fi apreciată de instanță, iar reieșind din circumstanțe instanța de apel consideră suma solicitată una exagerată și neîntemeiată.

În atare împrejurări nerecuperarea daunei morale nu poate servi drept temei de a supune inculpatul la executarea reală a pedepsei sub formă de închisoare, fiind corect aplicate prevederile art.90 Cod penal de către prima instanță.

Mentținând soluția primei instanțe privind aplicarea art.90 Cod penal, instanța de apel consideră necesar de a reține în acest sens și vârsta inculpatului, care la momentul comiterii era de doar 20 ani, fiind apreciată drept o circumstanță excepțională, acest fapt fiind un temei legal în plus pentru aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, în coroborare cu caracteristica acestuia, căință sinceră, recunoașterea vinovăției și achitarea prejudiciului material cauzat.

Din aceste considerente, instanța de apel consideră necesar de a menține prevederile art.90 Cod penal, acordând posibilitate lui Cunițchi Nichita de a se corecta fără a executa real cea mai aspră pedeapsă, care este pedeapsa închisorii.

Conform acțiunii civile avocatul Pavalatii Alexandru în interesele succesorului părții vătămate solicită încasarea prejudiciului material în sumă de 49 610 lei, a prejudiciului moral în sumă 500 000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10 500 lei, care conform cererii de apel este deja de 13 500 lei.

Conform hotărârii emise de prima instanță, aceasta a ajuns la concluzia, că cerința înaintată de succesorul victimei privind încasarea daunei materiale în mărime de 49 610 lei este una neîntemeiată, în legătură cu faptul că careva probe ce ar confirma existența și întinderea pagubei nu au fost prezentate.

Instanța de apel nu a susținut soluția primei instanțe privind admiterea parțială a acțiunii civile și încasarea doar a sumei de 10 000 lei drept daună morală, deoarece această hotărâre contravine circumstanțelor cauzei penale și anume la adoptarea acestei soluții prima instanță nu a ținut cont de declarațiile date în fața primei instanțe, care din start a recunoscut faptul achitării prejudiciului material cauzat în mărime de 20 000 lei și a cheltuielilor legate de asistența juridică în mărime de 9 000 lei ce se confirmă și prin bonul anexat la materialele cauzei penale.

Instanța de fond, fără a ține cont de declarațiile inculpatului, a dispus admiterea parțială a acțiunii civile încasând suma de 10 000 lei și respingând restul acțiunii civile contrar normei art.221 al.(5) Cod de procedură penală, astfel lipsind succesorul de dreptul de a înainta acțiune civilă în ordine civilă cu prezentarea

probelor în confirmarea mărimii prejudiciului.

Reieșind din faptul, că prima instanță contrar circumstanțelor a respins acțiunea privind repararea daunei materiale, această soluție urmează a fi casată.

Referitor la prejudiciul indicat de succesorul părții vătămate, instanța de apel menționează despre poziția inculpatului Cunițchi Nichita care până la examinarea cauzei în instanța de apel a achitat integral prejudiciul material și respectiv suma dată nu este necesar să fie încasată în legătură cu achitarea integrală a daunei materiale în mărime de 49 500 lei.

Instanța de apel nu poate susține suma de 10 000 lei drept sumă ce poate satisface succesorul Melnic Maxima deoarece este una prea mică în situația dată, dar nici nu poate susține suma de 500 000 lei, care este solicitată de Melnic Maxim, care este una exagerată.

Atât în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de fond, partea vătămată a înaintat acțiune civilă, a solicitat admiterea acesteia cu încasarea prejudiciului moral. Colegiul, în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea persoanei vătămate, ținând cont de aceste împrejurări, urmărind scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei, consideră că suma de 30 000 lei este o despăgubire echitabilă pentru daune morale, cauzate succesorului părții vătămate Melnic Maxim.

Referitor la cheltuielile de asistență juridică pe care le invocă Melnic Maxim de 13 500 lei, instanța de apel susține poziția primei instanțe pe care le-a apreciat drept exagerate, deoarece cauza a fost examinată în procedura specială, participarea avocatului a fost necesară doar pentru formarea acțiunii civile și participarea lui la ședințele de judecată. Analizând materialele cauzei penale și în special raportul avocatului Pavalatii Alexandru, în coroborare cu bonurile de plată anexate la materialele cauzei, instanța de apel a considerat reală și necesară suma de 9 500 lei achitată de inculpat în acest sens.

Instanța de apel a considerat necesar de a exclude din suma cheltuielilor de asistență juridică indicată de reprezentantul Pavalatii Alexandru, suma de 2 500 lei cu titlu de cheltuieli de deplasare la Judecătoria Edineț sediul Ocnița la data de 01.03.2019, deoarece nu este confirmată prin probe veridice în acest sens, precum și necesitatea deplasării lui în instanță. În susținerea sumei de 9 500 lei drept cheltuieli de asistență juridică, instanța de apel admite raportul privind activitatea avocatului pe cauza dată cu excluderea sumei de 2 500 lei, fără care rămâne doar suma de 8 000 lei, la fel fiind acceptat suplimentar și bonul de achitare a sumei de 1 500 lei din 31.05.2019 fără a admite bonul din 17.04.2019 nr. 464627, care se contrazice cu bonul de plată din aceeași data cu nr. 464626. Apreciind raportul în cauză și bonurile prezentate de avocat în confirmarea cheltuielilor de asistență juridică suportate de Melnic Maxim, instanța de apel consideră necesară și întemeiată doar suma de 9 500 lei, care a și fost achitată de inculpat.

5. Avocatul Pavalatii Alexandru în numele succesorului părții vătămate Melnic Maxim, în temeiul pct.6), 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, pe parcursul examinării cauzei, cât

și în decizia sa, instanța de apel nu a atras atenția la cel mai important moment și anume lipsa unei căințe active și a compasiunii rudelor decedatului. În conținutul deciziei instanței de apel, de nenumărate ori a atras atenția că prejudiciul a fost restituit, în instanța de fond se menționa doar de prejudiciul moral, iar în apel deja recunoaște inculpatul și pe cel material chiar dacă în instanța de fond cerea probe în acest sens. Consideră că, a făcut-o dându-și seama că în practica judiciară există mai multe hotărâri cu executare reală a pedepsei cu închisoarea în cazul când inculpatul nu achită prejudiciul succesorilor.

A remarcat că, instanța de apel a menționat în decizie că inculpatul a dat declarații sub jurământ consecvente, însă, de fapt inculpatul a dat tot timpul declarații favorabile unei pedepse mai blânde, și anume nu pot fi numite declarații consecvente atunci când în instanța de fond nu recunoaște prejudiciul material. Iar în apel (pentru a nu fi anulată suspendarea condiționată a executării pedepsei) își schimbă poziția și declară precum că ar recunoaște deja prejudiciul material și la fel ca în prima instanță, la ultima ședință a făcut un transfer de bani 19 000 lei.

Cu referire la prejudiciul material neprobat, instanța de apel a menționat că deși nu e probat inculpatul a achitat. Astfel, a enunțat că se creează impresia că inculpatul face o favoare succesorului, or, tot inculpatul a creat acel prejudiciu material, care ba îl recunoaște ba nu.

Consideră că, instanța de apel a agravat situația, prin reducerea sumei în partea prejudiciului moral încasat succesorului părții vătămate și civile, din motiv că, instanța de fond a conchis că 40 000 lei au fost deja transferați de către inculpat și consideră necesar de a mai încasa 10 000 lei, în total 50 000 lei în contul prejudiciului moral. Instanța de apel a considerat că 30 000 lei, sunt echitabili în contul prejudiciului moral.

În speță a susținut că, obiect al contestării hotărârilor judecătorești, atât în instanța de apel cât și în instanța de recurs, pe lângă latura civilă, a constituit temei de recurs în latura penală, individualizarea pedepsei - revocarea prevederilor art.90 Cod penal. Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei stabilită de către instanța de judecată prin hotărâre de condamnare de a se suspenda pe o anumită perioadă de timp executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

În cazul infracțiunilor săvârșite din imprudență, aprecierea conduitei persoanei vinovate depinde de atitudinea sa față de fapta săvârșită, față de victimă ori de partea vătămată, de compasiunea ce o manifestă în privința ultimilor, cărora, deși neintenționat, însă li s-au produs daune materiale și în special, morale. A menționat că, inculpatul a avut doar două discuții cu rudele părții vătămate una în scurt timp după producerea accidentului și a doua cu succesorul părții vătămate, unde de către ultimul nu a fost sesizată o căință activă din partea inculpatului.

Din materialele cauzei, rezultă că accidentul rutier s-a produs pe contrasens în direcția de deplasare a inculpatului, fără aplicarea frânei de picior, cu aplicarea frânei de mână (după părerea lor pentru efectuarea așa numitul "drift"), iar drept consecință a acestui accident a decedat o persoană, ori, instanțele de fond la capitolul individualizării pedepsei, urmau să efectueze o analiză completă și minuțioasă a tuturor circumstanțelor cauzei.

Regretabil este faptul că deși a solicitat executare reală a pedepsei cu închisoarea, acuzarea nu a contestat hotărârea emisă, fapt despre care succesorul

părții vătămate și civile intenționează să informeze conducerea procuraturii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul reține că recurentul invocă temeiurile pentru recurs prevăzute la pct.6) și 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Raportând norma de drept citată la circumstanțele cauzei, Colegiul constată că aceste temeiuri nu-și găsesc confirmare în speța dedusă judecării.

Astfel, Colegiul penal lecturând textul deciziei și recursului, constată că argumentele invocate de recurent au format obiect de discuție în instanța de apel, asupra cărora aceasta s-a expus motivat și care, conform materialelor din dosar, a respectat prevederile art.art.414 și 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, indicând temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului procurorului, precum și motivele adoptării soluției date.

În primul rând, la individualizarea pedepsei, instanța de apel corect a reținut soluția primei instanțe, ținând cont de prevederile art.art.7, 16, 61, 75 Cod penal, și anume de faptul că, infracțiunea se califică ca fiind gravă, inculpatul anterior nu a fost tras la răspundere penală, fiind la prima abatere infracțională, vina în comiterea infracțiunii imputate a recunoscut-o la faza urmăririi penale, iar în prima instanță, în cadrul ședinței de judecată, prin cerere a solicitat judecarea cauzei penale în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, dat fiind faptul că, recunoaște săvârșirea faptelor imputate și recunoaște probele administrate la faza de urmărire penală, a conștientizat gradul prejudiciabil al acțiunii imputate prin faptul că și-a recunoscut vina, nu s-a eschivat de la răspundere penală, căința sinceră, vârsta tânără a inculpatului, este caracterizat pozitiv.

Opozant celor invocate de recurent, la capitolul modului de executare a

pedepsei inculpatului, aplicându-i dispozițiile art.90 Cod penal, instanța de recurs relevă, că în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singura măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Instanța de judecată trebuie să aleagă și să aplice acel tip și acea mărime a pedepsei, care vor fi cele mai eficiente pentru atingerea scopului legii. Pedepsa mai aspră, în limitele prevederilor articolului, poate fi stabilită numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului scontat.

Conform prevederilor art.79 alin.(1) Cod penal, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională. Săvârșirea infracțiunii de către persoanele care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani poate fi apreciată de către instanța de judecată drept circumstanță excepțională.

Potrivit alin.(1) art.90 Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai deocamdată în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune, sau după caz termenul de probă, iar aceste prevederi potrivit dispoziției alin.(4) al aceleiași norme nu se aplică în cazul persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei periculoase și deosebit de periculoase.

Ținând cont de toate împrejurările cauzei, având în vedere atât principiul umanismului, prevăzut de art.4 Cod penal, cât și prevederile art.61 alin.(2) Cod penal, instanța de recurs consideră că nu este rațională executarea pedepsei reale cu închisoarea de către inculpat, iar instanța de apel just a conchis de a menține aplicarea în privința acestuia a prevederilor art.90 Cod penal, fiindu-i suspendată condiționat executarea pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul recurentului referitor la faptul că, opțiunea de a fi examinată cauza în procedură simplificată conform prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă judiciară, or, aceasta ar însemna că uneia și aceleiași situații de drept i se acordă o dublă valență juridică, deoarece pct.35 alin.(2) din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.13 din 16.12.2014 „Cu privire la aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești”, a

fost exclus și prin urmare, reținerea circumstanței atenuante recunoașterea vinovăției la individualizarea pedepsei nu mai presupune starea de acordare a dublei valențe aceleiași situații de drept atunci când cauza se examinează în procedură simplificată, circumstanța respectivă corect fiind reținută ca atenuantă.

Astfel, instanțele de fond fiind în prezența circumstanțelor atenuante și lipsa circumstanțelor agravante, au adoptat o soluție corectă, care corespunde prevederilor legale, suspendarea executării pedepsei aplicată inculpatului Cunițchi Nichita este echitabilă și va duce la realizarea scopului pedepsei penale, iar argumentele recurentului în acest sens urmează a fi respinse, ca neîntemeiate.

În al doilea rând, motivele invocate în recursul de pe rol cu referire la acțiunea civilă înaintată de către avocatul Pavalatii Alexandru în interesul succesorului părții vătămate Melnic Maxim, Colegiul penal le apreciază ca fiind neîntemeiate. Or, aceleași argumente au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens, iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza deciziei, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția atât în partea individualizării pedepsei penale, cât și în partea acțiunii civile, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Pavalatii Alexandru în numele succesorului părții vătămate, Melnic Maxim, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 octombrie 2019, în cauza penală în privința lui Cunițchi Nichita Xxx, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 23 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

